СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

РИ ЦЕНТИ. Рік XXXVIII. Ч. 32. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 8 лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 32. Jersey City, N. J., Saturday, February 8, 1930. THREE CENTS.

СЕНАТОР ВАҐНЕР КРИТИКУЄ „БЛАГОРОДНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ"

ВАШИНГТОН. — Сенатор Ваґнер з Ню Йорку виголосив у сенаті довгу бесіду, в якій піддав острій критиці „благородний експеримент". Ваґнер ужив нарочно того самого виразу, якого вжив у своїм часі президент Гувер, коли говорив про прогибіцію. Сенатор підчеркнув, що президент установив комісію, яка має займатися форсованнем законів, а мав створити таку, яка мала прослідити наслідки прогибіції. Бо треба вже раз мати точний матеріял щодо деморалізації, спричиненої введенням прогибіції.

ГРОШЕЙ НЕ БРАКУЄ.

НЮ ЙОРК. — Банки мають повно грошей і кредит дешевіє. Федеральний Резервовий Банк у Ню Йорку позичає вже своїм членам гроші на 4%. Ця процентова стопа є найнижча за два останні роки.

ЗИМА ДАЄ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ.

НЮ ЙОРК. — Жінки натягають весняні капелюхи, а зима саме заповідається у гості. Вже тепер добре зимно, але буде ще зимніше. З Східної Канади вже женуть до нас холодні й сильні вітри.

НЮ ЙОРК НЕ ЖУРИТЬСЯ ФІНАНСАМИ.

НЮ ЙОРК. — Місто Шикаґо банкротує. І богато инших великих міст не може дати собі ради з фінансовою господаркою. Тільки один Ню Йорк тим не журиться. Контрольор Чарлз Берри заповів, що Ню Йорк не може знайтися у грошевих клопотах, бо: видають тільки те, що мають, а мають завжди більше, як видають. Нюйорські недвижимости отаксовані так низько, що колиб ціни на реальности впали, податки не зменшаться.

ПЯТЬ ЛІТ ТЮРМИ ЗА ҐАЛЬОН ВИНА.

НЮ ЙОРК. — Не можна виробляти вина, пачкувати і продавати. Кождий знає, що за це карають. Але й карають за те, коли хто забере другому вино. Томас Кеннеді хотів вкрасти в Беледея ґальон вина, яке було заховане в пивниці. За крадіж засудив його суддя Розальскі на 5 літ до Синґ Синґ.

ОБМАНСТВА З ТИКЕТАМИ.

ОЛБАНІ. — „Адельфі Тієйтер Тикет Сервис", яка займається продажу тикетів на театральні й инші вистави, продала тикет на футболеву гру, побравши премію в сумі $3 за те, що продає зарезервоване, добре місце в середині. Семюел Спрунґ, котрий купив місце, зажадав звороту премії, бо місце було на заді, з якого малощо було видно. Аґенція не хотіла звернути премії. Справа опинилась у лайсенсовім відділі в Олбані. А вислід був такий, що аґенції відобрано лайсенс на продажу тикетів.

НОВИЙ КРУЖЛЯК.

БРУКЛИН. — Спущено на воду ново збудований кружляк „Пенсаколю". Кружляк має 10,000 тон поємности. Почали його будувати в 1926 р. Коштує $11,000,000.

НЕ РОЗУМІЄ, ЩО СТАЛОСЯ З ТЕФТОМ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бліз, демократ з Полудневої Каролайни, виголосив у сенаті палку бесіду, в якій домагався, щоби покликати Тефта знову на становище президента Найвищого Суду. Бліз каже, що резиґнація Тефта покрита якоюсь тайною і наступила так нагло й несподівано, що тут щось неясне. Бліз не має нічого проти Гюза, але не бачить причини, чому Тефт мав би уступати.

РУБІЯ ОПЕРУВАЛИ ДРУГИЙ РАЗ.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканського президента Рубія, на котрого виконано атентат, треба було піддати ще одній операції, щоби витягнути з щоки кісточки, які там залишилися по першій операції.

Рубіо держить себе добре, а синам, котрі вчаться у стейтах у Ґетисбурській Академії, вислав телеґраму, щоби не журилися, бо він скоро видужає.

ПІЗНАЮТЬСЯ НА АМАНУЛІ, АЛЕ ЗА 100 ЛІТ.

НЮ ЙОРК. — Сирдар Мугамед Хан підносив перед американськими кореспондентами заслуги бувшого афганського короля Аманули. Він казав, що Аманула впав жертвою своєї культурної місії, бо позаводив західні реформи, щоби змодернізувати Афганістан. Та проти цього піднесли бунт заціофані могамеданські духовники, підбурили темний нарід і Аманулу повалили. Але не повалили його діла, бо започатковані Аманулою реформи поволі приймаються. За яких 100 літ Афганістан пізнає, якого мав колись розумного володаря. Тоді поставлять Аманулі величавий памятник.

БОРОТЬБА ЗА ПОЛУДНЕВУ АМЕРИКУ.

ВАШИНГТОН. — Зіткнулися інтереси двох держав: Франції й Злучених Держав. Французькі й американські летничі компанії хочуть опанувати Полудневу Америку. Американські компанії домагаються одначе від Франції дозволу, щоби їхні літаки могли злітати на землі Західних Індій, які є французькими кольоніями. Та Франція не спішиться якось зі згодою і через те приходить до напруження між Злученими Державами і Францією.

ПОМІЧ БЛИЗЬКОМУ СХОДОВИ.

НЮ ЙОРК. — Американська допомога Близькому Сходови виносила в останнім році $1,033,000. На протязі слідуючих трох літ хочуть зібрати і видати $2,497,000.

В БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ РАЮ ЇДЯТЬ СМЕРДЯЧІ ЯЙЦЯ.

В Москві, як теж по інших містах СССР, стали минулого місяця продавати на карточки по два яйця на особу. Ті всі, що діждались такої благодати, не замітили навіть, що на яйцях була німецька печатка „Zurеuk" (назад). Всі думали, що большевики закупили у Німців більший запас яєць для своїх виголоднілих громадян. Тимчасом показалося, що це смердячі яйця, які большевики хотіли вислати до Німеччини, але тому, що в Німеччині нема раю, Німці не хотіли такими яйцями ущасливлювати своїх громадян і відіслали їх назад до Москви.

ЗАБОРОНА ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО ВІЧА ПРАЖСЬКОЮ ПОЛІЦІЄЮ.

Скликане Орґанізацією Українських Націоналістів віче з метою внесення протесту проти большевицького терору на тзв. Радянській Україні заборонила пражська поліція. Після цього рішено скликати довірочну нараду, розсилаючи поіменні запрошення. Але й цю довірочну нараду поліція заборонила. — Оттак большевики дістали несподіваного союзника в особі пражської поліції.

ПІМСТА НЕБІЩИКА.

В місточку Людвіполю помер нагло Жид Блюм. Перед самим похороном зголосився до рідні посередник від женячок і зажадав 50 рублів, що їх нібито був винен йому небіщик за піднайдення Блюмові жінки, 20 літ тому. Рідня похорон затримала і пішла до Рабіна радитися. Рабін порадив заплатити посередникови 50 зл.; так теж рідня зробила. За кілька днів прибіг до рабіна посередник і сказав, що небіщик зявляється йому поночі, запалює чорні свічки і відгрожується за те, що він відтягнув похорон. Рабін порадив посередникови піти на могилу Блюма і відправити там молитву за спокій душі небіщика. Посередник так зробив, але заразже при перших словах молитви упав мертвий на удар серця.

ВІДГОМІН НАПАДУ НА ЛЬОКАЛЬ „НОВОГО ЧАСУ".

Дня 13. січня відбулася розправа перед львівським трибуналом проти трох робітників, які в дни 27. жовтня напали на льокаль „Нового Часу" й понищили там урядження. Один з них, Вінер, признався до нападу і сказав, що зробив це у відплату за напад ундівської молоді на радянський консулят. Його засудив суд на 6 місяців тяжкої вязниці. Двох инших увільнено з браку доказів вини.

ЛАТВІЯ ДАЛА ЕВРОПІ ДОБРИЙ ПРИМІР.

Паризька „Вольонте" пише про Латвію і про положення її меншостей: Латвія невелика держава. Одначе через кілька літ дала вона Европі на такім побоюванім полі, як питання меншостей, добрий примір. Вислід був знаменитий, і то тим більше значний, що инші держави, котрі сильніщі і більше підтримувані західними силами, не могли виказати ніякого висліду. Замісць щоб остати і ...далі примірoм для Европи, латвійська держава рискує тепер стати огнищем националістичної аґітації. Чи в Европі нема більше таких огнищ?

ТУНЕЛЬ ДЛЯ ПОГАШЕННЯ ВОГНЮ В МОРЕНАХ ГОТОВИЙ.

Робота над тунелем, за помічю якого малосяб погасити вогонь шибу 160 тов. „Астра Ромуна", який бушує безперестанно вже 8 місяців, майже на укінченню. Тунель для відпливу ропи є 236 метрів довгий і знаходиться 80 метрів під землею.

ЩУРІ ПРИЧИНОЮ СТРАШНОГО ГОЛОДУ.

На островах Індійського океану появились перед кільченням збіжа щурі в таких скількостях, що виїли все зерно, а потім в додатку кинулись на хати. Перед ними не в силі нічого заховати: усе знайдуть і виїдять. Ґазети доносять, що з того приводу богато мешканців згаданих островів умирає. Навіть цілі села стоять пустками. Найбільше вмирають діти.

ПОЛІСМЕН ЗА ДРУЖБУ.

Роберт Ґвітфорд дістався до Форт Саскачеван (Канада) за те, що звів тринацять-літню Вайолет Спенс. Обоє „гефбріди". Молоденька Вайолет повила дитину і дісталася до закладу поправи.

Минулого тижня справа прийшла ще раз перед суддю, бо Ґвітфорд висказав своє бажання взяти Вайолет за жінку. Покликано священика, приведено Вайолет і констабль Р. Ворі́ор, з пістолею при боці, був за свідка.

Ґвітфорда випущено умовно з вязниці.

НОВИЙ АТЕНТАТ НА ПРАВА МЕНШОСТЕЙ В ПОЛЬЩІ.

„Фрає Прессе" з Лодзі пише в провідній статті: З нагоди боротьби за конституцію виринули наверх певні наміри провідних польських кругів, котрі мусять викликати в національних меншостей Польщі найбільший неспокій. В рамцях зміни конституції приготовляється удар на основне право національних меншостей, на посідання власного парляментарного заступництва. Є намір, вичеркувати з виборчого закону принцип пропорціональности. Іншими словами: знести виборчі лісти партій і запровадити виборчі округи по одному мандатови. Отже вже не будеться голосувати на числа партійних ліст, але на імена людей, котрі поставлять свою кандидатуру. На перший погляд реформа виборів, пропаґована правительственними кругами, виглядає дуже гарною і доцільною. Тим більше мусять приманювати їх аргументи, що цим хочеться усунути з парляментарного життя Польщі прикрий тип професіонального депутата. Алеж у тім і лежить небезпека. Бо для національних меншостей здійснення цих плянів означалоби цілковиту втрату їх парляментарного заступництва. Можливо, що в Польщі моглиби ще пролізти через густу сітку такого непропорціонального виборчого закону ще кілька Українців і Білорусинів, котрі жиють в певних околицях в компактній масі, але про парляментарних заступників Німців і Жидів не моглоби бути і мови. Правда, Німці і Жидя представляють значну часть населення Польщі, але вони розділені дуже нерівномірно. Німецькі і жидівські голоси пропалиби.

УКРАЇНЦІ ВИВАНДРОВУЮТЬ З ПОЛЬЩІ.

На підставі статистичних цифр польського еміграційного інституту в часі від липня до грудня 1928 р. з Польщі виеміґрувало 13,358 Українців. З того найбільше виїхало до Арґентини, до Канади й Франції. Треба зазначити, що це є статистика за осінне півріча, коли еміґраційна хвиля є о половину менша. За 1929 р. статистики ще нема.

ОТО РАЗ „МАНЬКА".

Після остаточного переведення рахунків голосної вистави краєвої в Познані показується, що рахунки тої вистави виказують 2 і ½ міліона золотих недобору. Недобір цей має частинно покрити польський уряд, а саме він має дати 1 і ½ міліона, а рада міська Познаня решту.

НАЙМОЛОДШИЙ СВИСТУН НА СВІТІ.

Анґлія тішиться наймолодшим свистуном у світі. Є ним Кирило Диксон, однорічний хлопець, котрий не вміє ані ходити, ані говорити, але коли рано пробудиться, то починає свистати і так свище цілий день.

НА ОКЕАНІ БУРІ.

Всі кораблі з Европи спізняються до Америки на день і довше, бо на Атлантійськім океані шаліють бурі.

ОДНИМ МИРОМ МАЗАНІ.

На образ і подобіє москвофільських галабурд під Волоською Церквою у Львові устроїли червоні москвофіли галабурду в салі „Сокола" в Станиславові, де зібралась місцева націоналістична молодь, щоб запротестувати проти московського терору на тзв. радянській Україні. Галабурдники розкинули на салі комуністичні відозви, за що одержали від націоналістичної молоді належну відправу. — Назріває конечність наложити каганець на московське рило.

АРЕШТИ НА УКРАЇНІ.

Як довідуємося, арешти та розстріли на совітській Україні продовжуються. Передовсім арештують бувших військових, старшин Української Армії, а чимало вже розстріляно, між іншими і декого з тих Галичан, що залишилися на Україні. Арешти відбуваються по всіх українських центрах (Київ, Харків, Житомір, Черкаси, Полтава і т. д.). Судовий процес мав відбутися в січні. Скількість обвинувачених значно зросла. І так під суд окрім академіка Єфремова віддано ще кількох академіків (Кримського, Холодного та інш.). Так само окрім Чехівського піде під суд кілька десятків священиків та єпископів з української автокефальної церкви, як також значна скількість професорів та студентів. Ці факти наглядно свідчать, що Москва за допомогою Д. П. У. намагається стерризувати українську провідну верству. Московські аґенти стараються за всяку ціну причепити арештованим „польонофільство". Тому саме тепер „викрили" у Київі польську шпиґунську орґанізацію, хоч загально відомо, що Польща провадить шпиґунство вже роками, таксамо, як це робить Москва у Польщі.

СТИМСОН ОГОЛОСИВ АМЕРИКАНСЬКУ ПРОГРАМУ НА МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРЕДЛОЖЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ЗРОБИЛО ПРИЄМНЕ ВРАЖІННЯ НА ВСІХ. ВОНО ДАЄ НАДІЮ НА УСПІШНЕ ЗАКІНЧЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія). — До останнього дня ніхто не знав дійсних намірів Америки в справі морського обеззброєння. Нарешті голова американської делеґації, секретар стейту Стимсон, оголосив предложення Злучених Держав. Вперешу чергу звертає на себе увагу в цьому предложенню те, що Америка почасти вже дійшла до певного порозуміння з Анґлією щодо великих морських панцирників і навіть до кружляків.

Предложення, щоб негайно приступити до зменшення скількости панцирників та обмеження дальшого будування кружляків, не чекаючи довше, стрінуто з великим задоволенням. Принняття американської програми обмеження дальшого зброєння морських держав відразу зменшує витрати Анґлії на воєнну фльоту на 60,000,000, а Америки на 50,000,000. Таксамо й инші держави, коли погодяться на предложення Америки, значно зменшать свої витрати на воєнну фльоту.

Предложення Америки стрінули всі учасники конференції прихильно, що дає надію на певний успіх конференції.

БОЛДВІН НЕ УСТУПИТЬ

ЛОНДОН (Анґлія). — Вже довший час кружляють чутки, що Болдвін уступить з проводу Консервативної Партії. Навіть в самій партії ведеться боротьба проти його лідерства. Особливо гостро його атакував останніми часами лорд Ротемір.

На останніх зборах партії Болдвін заявив, що на всі напади лорда Ротеміра він не звертає уваги, бо нічого не має спільного з ним. „Лорд Ротемір — говорить Болдвін — уже нераз доказав свою непридатність до державних справ, коли він був двічі міністром підчас війни".

Далі Болдвін заявив, що він не уступить з проводу партії, а постарається фінанси партії привести до порядку, бо вони тепер стоять зле, щоби на слідуючих виборах, за пару років, мати досить засобів для ведення виборчої кампанії.

ШТУЧНА НАФТА.

БОХУМ (Німеччина). — Хемік Фішер винайшов спосіб добувати з коксу нафту. На заводах рурської Хемічної Компанії в Голтені переведено досліди на широку скалю. По способу Фішера з коксу здобули всі продукти, що добуваються з нафти, починаючи з бензини й кінчаючи твердою парафіною.

З пятьох тон коксу здобуто одну тону нафтових продуктів. Цей винахід Фішера має величезне практичне значіння в індустрії й не менше значіння в науці. Винахід Фішера приведе до великої революції в нафтовій індустрії та в топливному ділі взагалі.

СЛІДИ КУТЕПОВА.

ПАРИЖ (Франція). — В той час, як 150 найкращих французьких детективів стараються в околицях Парижа та в самому місті знайти сліди пропавшого російського ґенерала Кутепова, прокуратура одержала сенсаційні відомости в цій справі від одного властителя готелю недалеко ріки Льоари. Цей властитель готелю заявив, що на другий день після зникнення Кутепова на вулиці Парижа, до його готелю підїхав великий сірий автомобіль і червоний мотоцикль. Вони були дуже запорошені, що свідчило про довшу дорогу, відбуту ними.

Пасажири автомобіля та мотоциклю схожі були з тими особами, якими описують тих, що схопили Кутепова в Парижі. Один з подорожніх питав по французьки, з російським акцентом, вказати йому дорогу. Властитель готелю звернув увагу на те, що біля автомобіля була прикріплена велика скриня, в якій легко можна було помістити людину.

Поліція й ґазети висловлюють здоґади, що Кутепова вбито в лісі біля Парижа, а потім труп його повезли десь далі від Парижа, щоби там може втопити в ріці Льоарі. Отож властитель готелю й бачив у 100 миляx від Парижа авто, яким везли Кутепова.

ФАЛЬШОВАНІ ГРОШІ.

ВАРШАВА (Польща). — В Отовську поліція арештувала одного комуністичного лідера, в якого знайшла кілька однодолярових американських грошей. По наказу міністерства всі американські гроші, знайдені в комуністів, посилають для досліду, щоби виявити, чи вони не є фальшованими. Дослід виявив, що ці однодолярові паперці були фальшиві.

Ще раніше в Польщі арештовано багато комуністів і навіть центральний комітет їх партії, які мали в свойому посіданню американські фальшиві стодолярові й двацятьдолярові паперові гроші. Ці гроші комуністи одержували з Росії та з Німеччини. Польські банки відмовляються міняти стодолярові банкноти, а коли й міняють, то після спеціяльного досліду американських експертів, що значно вяже й стримує банкові операції.

ЗАДОВОЛЕНІ АМНЕСТІЄЮ.

МАДРИД (Еспанія). — Вся еспанська преса й населення висловлюють задоволення з приводу проголошення широкої амнестії для політичних ворогів бувшої диктатури Прімо де Рівери. Багато старих політиків, котрі були переслідувані й увязнені, тепер знову вертаються до активної політичної діяльности.

Зокрема всі старшини артилерії, котрих Прімо де Рівера звільнив був з армії за опозицію до нього, тепер повернули знову до армії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ЗА ОКЕАНОМ"

Делеґат Рідної Школи, Л. Ясінчук, по повороті з Америки до Рідного Краю зібрав свої враження, списав їх і видав осібною книжкою, яку назвав „За океаном". Та книжка вже розходиться по нашій іміґрації. Є там повно імен ріжних місцевих і инших діячів, є там назви ріжних патріотичних громад і товариств, які подбали за Рідну Школу, а що важніше, які свято обіцяли попирати ту так важну народну установу.

Делеґат Ясінчук, обїзджаючи наші громади, дав почин до заложення місцевих кружків, які мали занятися спеціяльними збірками на допомогу Рідній Школі. Відїхав він у тім святім переконанню, що по його поїздці інтерес до Рідної Школи зросте та збільшиться допомогова акція. Бо наслухався многих заяв і приречень про постійне попертя Рідної Школи.

Та пригляньмося, як виглядає та справа тепер, коли минуло пів року, як відїхав від нас делеґат. Пригляньмося отже сьогорічній Коляді на Рідну Школу, бо вона завсіди давала Рідній Школі найбільшу поміч.

На разі не маємо ще точного звіту з тої коляди Але знаємо, що на руки Обєднання переслано всього тільки $500. Це є пята частина того, що збиралося на Рідну Школу давними літами. Правда, що частина коляди відійшла певно прямо до Рідної Школи, але практика минулих літ виказує, що поза Обєднанням Рідна Школа не одержувала ніяких поважніших жертв з Америки. І правда та, що тепер не чути, щоби десь зібрали якусь поважнішу суму на Рідну Школу. Значить, треба рахувати, що „ЗА ОКЕАНОМ" дуже скоро забули про свої обіцянки і ті резолюції, які ухвалювано на тих численних вічах, на яких реферував делеґат Рідної Школи.

А чи так роблять свідомі люде? І то в такий час, коли ворог добирає всіх можливих сил, щоби затягнути душу української дитини у свої сіти.

На доказ, як дбають американські Поляки про свою „Мацеж Школьнов", яка ґрасує на західно-українських землях, дозволимо собі покликатися на шикаґовський „Дзєннік Зєдночєня", котрий в ч. 21 з 25 січня 1930 р. подає короткий звіт з діяльности „Звйонзку Осьвяти і оброни кресуф". На ті наради прибув польський консуль, щоби в той спосіб піднести серед американських Поляків вагу акції „Звйонзку", який збирає тисячні фонди на удержання польських шкіл на Волині, Поліссю і в „Малопольсце".

Поляки мають державу і державну та всяку иншу допомогу, а збирають ще великі суми в Америці на польські школи на українських землях. А ми не даємо навіть тої мізерної коляди, яку звикли вже давати.

Я. Дуб.

УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ПАНУВАННЯМ.

(Ориґінальний допис до „Свободи").

Разом з тим не слід забувати, що **більшість селянства** власне **вороже ставиться до большевицьких заходів колективізувати хліборобську продукцію.** Ця ворожнеча пояснюється не лише селянським побутовим консерватизмом та інстинктом власности, а також тим, що селяне не бажають опинитися в такій залежности від пролетарської диктатури, в якій опинилися робітники та службовці. Бо ці останні фактично знаходяться в становищі рабів-невільників пролетарської держави, бо кождий з них за найменшу провину може опинитися без праці, без куска хліба, бо вони позбавлені всяких прав оборонятй свої інтереси, бо совітські профспілки існують лише для того, щоб компартія, тримаючи їх в своїх руках, мала можливість використовувати робітників і службовців. **Селяне вже зрозуміли, що вони нині опинилися у становищу арендаторів націоналізованої землі, що совітська влада визискує їх працю не менше, як колишні февдали-дідичі.**

Мало того, вони переконалися, що на ґрунті колективізації селянство попаде в таку неволю та залежність від совітської держави, як то вже було колись за **панщини.** Цим і пояснюється їх вороже відношення до большевицьких плянів та завзятий спротив проти заходів совітської влади втягнути селянство у процес усуспільнення хліборобської продукції.

Характерно, що селянські маси европейської Росії, які і до революції користалися землею на правах власности, бо там вже століттями панує система громадського землеволодіння (община), не виявляють такого спротиву та активности, як селянство України, Північного Кавказу та Сибіру, де завжди переважав або прінцип приватної власности або витворилися ще инші особливі форми землеволодіння. Правда, активність селянства цих районів як також Поволжа пояснюється ще й тим, що Москва саме з них стягає силою збіжжа, бо інші терени Росії та Совітського Союзу взагалі зовсім не дають товарової зернової продукції. Отже лише з України (4.5 міл. тон) та з Північного Кавказу (2.5 міл. тон) стягає Москва коло 7 міл. тон збіжжа. Так само до 9.5 міл. тон постачає Поволжа та Сибір, тоді як центральна Росія дає всього коло 1.5 міл тон. Отже українські селяне хлібороби з совітської України, Північного Кавказу (Кубань та інші терени) та Чорноземної области примушені щорічно до 6 міл. тон збіжжа (отже майже 50%) за безцін віддавати в руки пролетарської диктатури.

Не дивно, що якраз **українські селяне так завзято провадять боротьбу проти совітської влади та роблять справді чинний спротив** проти політики компартії. Знову остання саме через це намагається в першу чергу на Україні (також на Північному Кавказі) знесилити селянство шляхом колективізації на ґрунті **безоглядного визиску взагалі.** З цею метою протягом минулого року з України було стягнено аж на 170% збіжжа більше, як у 1928 році. Тимчасом українська товарова зернова продукція у звязку з кращим врожаєм супроти 1928 р. піднялась всього на 40—50%. Разом з тим колективізація протягом 1930 року має побільшитись майже на 200%. Так в 1928—29 р. засівна площа колгоспів виносила 1 міл. гект., а протягом 1929—30 р. р. має піднестись до 3.8 міл. Нині в колгоспах обєднано до 172 тисяч селянських господарств, а протягом майбутнього року вони мають охопити аж 450 тисяч. Українські радгоспи зернові мають поширити засівну площу з 640 тис. гек. до 700 тисяч, а цукроварі з 540 тис. гек. до 650 тис.

Не дивно також, що на підставі пятирічного пляну передбачається колективізувати власне **більшість селянських господарств совітської України та** Північного Кавказу, бо лише таким робом компартія сподівається взяти в свої руки українських селян-хліборобів. Себто з 5 міл. селянських господарств совітської України, з яких понад 6% мають 9 і більше гек. землі на господарство, коло 40% від 3 до 9 гект. на господарство, понад 50% від 1 до 3 гект. і коло 4% менше одного гект., колективізація повинна охопити яких 55—60% або майже всі незаможні господарства. Як бачимо, компартія справді поставила своїм завданням цілком радикально перебудувати українське сільське господарство. З цею метою Москва ухвалила навіть орґанізувати **союзовий Комісаріят земельних справ,** бо не вірить що український комісаріят дійсно буде переводити московські пляни на Україні. Цікаво, що в Росії плянується поширення в першу чергу радгоспів (Сибір, Поволжа), тоді як на Україні та Північному Кавказі переважно колгоспів.

Пояснюється це також тим, що **на українських теренах вже нема вільних земельних фондів.** Тому саме протягом ближчих пяти років засівна площа на Україні має побільшитись на 15%, а в Росії аж на 30%.

Ми певні, що ці большевицькі пляни залишаться у значній мірі лише **мріями,** бо **українське селянство не бажає за сучасних обставин поширювати засівну площу.** Це видно з того, що в осені 1929 р. на совітській Україні було засіяно на 1 міл. гект. менше, як вимагає того вироблений господарський плян. Таксамо компартії не вдалося протягом пяти років піднести врожайність землі на 35%, як це плянується, бо **селяне знову не мають бажання підвищувати врожайність,** знаючи, що совітська влада силою відбирає в них збіжжа за безцін. Тому саме і мрія компартії про піднесення загальної совітсько-господарської продукції на 50% безперечно не здійсниться.

У звязку з цим не безпідставними являються твердження правих комуністів, що сільське господарство у порівнаню з ростом промисловости буде не лише все відставати, але навіть і занедбати. Тимто надія совітської влади на те, що колективізація хліборобської продукції причиняється до зменшення аграрного перенаселення та що таким робом вдасться затримати тягу незаможних селян до міста, теж не має під собою ґрунту. Навпаки, протягом пятиріча на ґрунті щорічного приросту населення перелюдненість по селах ще збільшиться а тому зросте також загальне безробіття, бо переселення з совітської України до інших районів союзу, як також дуже пинявий темп упромисловлення України, не можуть забезпечити існування навіть тій людности, що річно приростає.

В цьо і полягає трагедія політики будування соціялізму в **аграрній країні.** Нема сумніву, що українське селянство, яке протягом минулих століть, хоч і ціною тяжких жертв, вже вистояло проти ріжних форм соціяльно-економічного визиску та національно політичної неволі, витримає також і нинішній режим большевицької диктатури з його колективізацією хліборобства та усуспільненям народнього господарства взагалі. А коли настане слушний час, то українські селяне, викинувши за межі своєї батьківщини всіх окупантів, таки досягнуть своєї мети і запровадять таку систему хліборобства, яка забезпечить їм бажаний добробут та відповідатиме інтересам цілої нашої нації.

(Конець)

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

В. К., Д. С. — Не підийде. За поміщення допису не платиться. Коли добрий, поміщується без оплати; коли злий, ніяка оплата не поможе.

Ю. М., Аліквіппа, Па. — Львів, Словацького 14.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЗАНИЗЬКА ЗАПЛАТА.

Від якогось часу в американських місячниках можна часто прочитати статті про поширення „чейн"-сторів". Так називають ті крамниці, як Вулворта, Кресґе, Ботлера, „Ей-енд-Пі", які мають велике число філій по цілому краю під одним зарядом. У статтях пишеться часто, що сі крамниці се крамниці будучности; себто вони потрафлять випертй з торговлі всі инші. Пишеться при тому також і таке, що аж сі крамниці розвяжуть питаннє заплати крамничних робітників.

Тимчасом з Жіночого Бюра при Департаменті Праці в Вашинґтоні подають, що заплата для жінок, працюючих по сих „чейн-сторах", не дає прожитку. Лишень 7 процент дівчат у сих крамницях заробляє по 18 долярів у тиждень, инші богато менше.

НОВІ ПРИЗНАКИ КРІЗИ.

З Норт Каролайни й Тексасу доносять про замкненнє банків.

В одному повіті Рутерфорд, в стейті Норт Каролайна, замкнено пять банків, які разом мали капіталу півтретя міліонів долярів. Є між ними банки, що були під стейтовою контролею, „державні".

Звичайна признака промислової кризи.

ЕПИСКОП НЕ БОЇТЬСЯ „РАДИКАЛІЗМУ".

Епископ Мекконел, голова Федеральної Ради Церков Христа в Америці, говорив оноді на одних зборах про „функції церкви на поли промислу". Наговорив при тому богато річий, яких люди не звикли чути від епископів. Він виступав проти старої школи церковників, котрі думають, що церква се тільки місце для богослуження. Він каже, що сей погляд уже пережився. Люди хочуть почути в церкві щось нового не тільки про віру, але й про справи свого життя. Між тими справами одно з важних місць займає справа промислу. Церква зовсім нерозумно боялася всякого говорення про промислові справи в церкві. Вона пятнувала радикалом усякого, хто щонебудь думав про суспільні справи. Наслідок цього був такий, що церква відчужила від себе всіх людий, які про спільні справи думали.

Церква, говорив епископ, перестала бути пionіром у суспільних справах. Вона часто переслідує, або й чемненько випирає священика, що дбає за громадські справи. Се відбивається тяжко на церкві. Переставши відкликатися на живучі справи, церква сама перестає бути живучою, стає мертвою. Оживитися церква може тільки в той спосіб, що вона буде не відстрашувати від себе людий, які говорять про суспільні справи, але запрошувати.

НОВОЧАСНА ТОРГОВЛЯ ЖИВИМ ТОВАРОМ.

Бруклинська поліція шукає за 5 дівчатами, що пропали з дому без сліду. Поліційне слідство показує, що дівчата старалися дістати роботу, що за роботу тепер тяжко, що їм обіцяно гарні роботи десь на полудни, що вони там мали бути добре плаченими вейтерками, господинями ресторацій, тощо. Поліція думає, що все те тільки звичайні примани, які торговці живим товаром представляють дівчатам, щоби їх вивабити з дому.

Поліція каже також, що тепер, у часи безробіття, дівчатам треба особливо бути осторожним з поманливими пропозиціями джабів.

Замітно теж, що імена дівчат майже всі іміґрантські: італійські й славянські.

Професор С. Шелухин.

АҐІТАЦІЯ „РУССКИХ УЧЕНИХ" ПРОТИ СВОБОДИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

(3)

Не можна латинських слів уппояснити з французької або з румунської мови. Так і українських слів не можна пояснити з московської мови, яка, хоч і творилася з мови славянської, але перероблювалась у фіно-монгольській ляборатоії Москвинів, через що найбільш відійшла від славянської психольогії й славянської мови. Назва Україна в домонгольські часи є тільки в Іпат. літ., писаному Українцями, які внесли в тодішню книжну річ дуже багато з живої української мови населення. В Лаврен. літ. й инших, писаних не Українцями, не тільки назви, а навіть слова „Україна" нема. Слово це українське й Славян адріятичної раси. Тому й пояснень йому треба шукати перш за все з українських джерел, а не з московських. А брошура не подала ні єдиної української пісні, яких сотні з словом Україна й Вкраїна, бо цим виявивсяб увесь фальш тверджень автора й повне незнайомство з науковими методами розсліду. Одну методу автор знає добре і використовує її, але не наукову, а карну: **„щоб читачі не довідалися правди, він подав для українського слова московські пісні й московські літописи, а українські пісні потаїв"** [illegible]

Хоч українське слово „україна" й від його імени „Україна" схожі по вимові з московським „Украйна", але ці слова цілком ріжного походження й ріжного значіння. Таких слів видимо-невидимо. Уродливий в українській мові: гарний, красунь, а в московській навпаки — поганий, негарний; наказувати в українській мові: веліти, а в московській — карати; убити в українській мові: позбавити життя (так і в Рус. Правді), а в Московс. судебникові 1550 р. — це і побороти, побити, перемогти (ст. 12, 15 і ін.). В українській мові вбити це те саме, що убити, а в московській мові вбити — це вгнати гвіздок, кілок і т. ін. кудись забиванням. В українській мові: унести й внести те саме, а в московській мові: внести—куди, унести—звідки, два ріжні слова. Отсе „В" і „У", тотожне в українській мові, не істнує в мові московській і це українське „У" має зовсім инше значіння, як московське „У". Тому й слова з цим „У" мають в українській і в московській мовах цілком ріжні значіння. В Іпат. літ. читаємо Всеволод і Уселовод, украси і вкраси, в раце у церкві і в раце в церкві, ударица у било і вдариша в било, і т. д. (Іпат., вид. 1926 р., під роками 1076, 1087, 1090, 1091, 1103 і ін.). В московській мові так не можна. Цього Волконський і його видавці, історики та фільольоги не могли не бачити в літопису, тому промовчано про це навмисне, свідомо, щоб заплутати азіятським способом справу з назвою Україна. Тому то й про те, що в Іпат. літ. вжито дві форми: Україна й Вкраїна, в початку „У" і „В" однаково (див. зап. під 1280 роком), про це читач брошури мусить не знати й вона мовчить, інакше викривсяб фальш і виявиласяб одіозна правда. Так це слово то з „В", то з „У" в початку і в українських піснях, які теж потаєно, затаєно. — В українській мові є Україна й Вкраїна, а в московській є, Украйна, а Вкрайна нема зовсім. Так і вродливий, врода, уродливий, урода по українськи, а в московській мові слова вродливий, врод, врода не існує. Очевидно, що навіть з фільольогією Волконського та учених видавців „Єдинства" ніяк не можна „в-країна" вивести від „у края", тому краще препарувати все так, щоб про „Вкраїну" читач і не догадувався. Ось чому від читача затаєно і те, що й у чужинців назва „Україна" і „Вкраїна". Напр. на географічній карті у Мотіеля (1580 р.) по латински Україна, у Сансоне (1641 р.) по латински Вкраїна (з В), у Боплана (1650 р.) по латински Україна, у Корнетті 1657 р.) по італійськи Вкраїна (з В в початку) і т. д. **Того мало, у Корнетті Україну названо по італійськи „paese" — пезе, що означає: край, страна, земля, область; так і у Сансоне, а у Боплана по французьки pays, як у Корнетті, Сансоне і ін.** На глобусі Корнеліуса (1660 р.) **по латински Україна, а на сході, де межі Московії і те, що в ній звалося „украйна", написано „Окраїна", окраїна. Це показує, що чужинці розуміли, що Україна не окраїна.** Ясно, що вкраяти чи украяти й окраяти — це ріжні речі, тому й вкраїна та окраїна ріжні речі. „Украяти чи вкраяти **чогось,** а окраяти **щось. Боплан в опису України** (Description d' Ukrainie) **називає її землею, страною, окремою від Польщі й пише, що вона шириться від меж Московії до границь Трансильванії і граничить з Польщею.** На всіх вище вказаних ґеографічних картах Московію названо Московією, а не Русю, і України ніде не названо окраїною чи пограниччам Московії чи Польщі. Так кажуть і свідчать дійсні документи, про що брошура Волконського й „Єдинства" мовчить, щоб читачі не знали, а думали так, як вони їм піднесли в своїй препарації. Вираз брошури на адресу українських учених: „Их чернила густо окрашени украинской краской; они імі без стеснения вичерківают и в летописях, і на ґеографических картах нежелательное ім русское імя і заменяють его именем украинским" (стр. 5—6), як бачимо, відноситься не до українських, а до московських учених з табору „Єдинства", які не тільки „вичерківают", викреслюють, „Москвою" (фінське слово, означає — болото, каламуть), а і потаюють цілі документи або роблять на них фальшиві написи „Русь" там, де написано „Московія". Хтож це допустився „політіческаго обмана"?

Пояснивши, що Україна означає окраїну, Волконський глузує з назви Руси Україною й виставляє безглуздям, фальшуванням і т. ін.: „как же могло Киевское княжество называться окраиной"? (стр. 21). Бо „Україна" не окраїна, а тому, як видно з поданих нами цитатів, Київщина, Волинь, Поділля, Брацлавщина, Галичина й інші области все то Україна. Як могло з „україна" стати власне імя, назвисько території „Україна"! — дивується Волконський. Так само, як з поля стало Поле, імя території, а по ній і її мешканці Поляне. Мало того, як бачимо з літопису, і Русю в початку прозвалася тільки київська земля Полян, яка, звучись Русю, звалася й своїм старим славянським іменем Поле. Тому ще й майже через 100 років після приходу Руси в Київ, напр. в літопис. записц під 944 роком читаємо: Ігор же совокупив воі... Русь Поляне". Одначе з поширенням території назви Поле й Поляне з літопису зникли, а на їх місце увійшли другі теж славянські, але поширеного змісту: Україна й Україняне. В літопису знов фігурують дві назви: славянська народна Україна і чужинецька (кельтська) — Русь. Так само, як славянська Чехія і кельтська Богемія. Але Русь уже змішалася з Славянами, тому Україна й Русь те саме, аж доки Русь вийшла за етноґрафічні межі української народности. На чужих Славян назва Україна не поширилася, як маюча й етнічне значіння, а чужа назва Руси поширилася, одначе, все таки не широившись на неславянські племена, які, як і їх землі, що платили данину Руси, не називалися Русю. Це підкреслено в літопису. — **Не можемо не завважити, що Волконський затаїв від читачів назву Україняне, яку читаємо в Іпат. літ. під 1268 роком.** Тут „Ляхи Україняне" — ті Ляхи, що на Вкраїні. Поляне, Україняне — це архаїчна форма — новіша кінчить на „ці" — Українці, Волинці, Смоленці і т. д.

Ясно, що по території України й населення її по ній Україняне, Українці, народ український, а як Україна мала й чуже імя Руси, то і населення по цій назві Русь, Русини, народ руський. Брошура, закидаючи українським ученим обвинувачення в „політіческом обмане", пише, що імя „Україна" і назва „украинскій народ" — це „новорожденое імя", яке Українці („с полним презреніем к историческої правде спешат прілепіть к славному государству (Русі) заднім числом". (стр. 26).

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПРОТОКОЛ

Засідання Екзекутиви У. Н. Союза, яке відбулося на днях 16 і 17 грудня 1929 р.

ПРИСУТНІ: Микола Мурашко, гол. предсідатель; Василь Левчик, гол. касієр; Роман Слободян, гол. фін. секретар; Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

ПРОГРАМА: Дискусія над інвестиціями надвишки готівки; Провіреннє морґечових інвестиций; Рух орґанізаційний; Назначеннє часу на Річнє Засіданнє гол. уряду; Асиґната стипендії Омелянови Гладкому.

Зприводу віддаленого замешкання нового гол. предсідателя зайшла потреба познакомлення його з дотеперішньою системою роблення інвестиций Союзових. В тій цили порішено зачату переписскою дискусію в тій справі докінчити особисто і спільно провірити як систему, так і самі будівлі, в котрих майно У. Н. Союза є ульоковане на перших морґечах.

По довшій і річевій дискусії порішено доконати перегляд будівель в асисті двох знавців-апрейзорів, які з поручення стейтового асекураційного департаменту працюють для нашої орґанізації вже від многих літ. Оглядини забрали майже цілий день 16 грудня 1929 р. і всі члени екзекутиви мали нагоду не лише бачити, в який спосіб переводиться оцінку будівель, у котрих інвестуються морґечові позички У. Н. Союза, але могли їх оцінювати самі. З тої нагоди сконстатовано, що система роблення морґечових інвестиций полягає на тім, що після внесеної аплікації о позичку на перший морґеч адвокат Союзовий провіряє правний титул власника і стан табулярний, а довірочний знавець-апрейзор в асисті урядуючих в гол. канцелярії членів екзекутиви особисто провіряють продажну вартість самої будівлі. Та система є в повні вистарчаюча. Оглянувши понад 90% усіх будівель, сконстатовано, що всі будівлі, в яких є ульовані морґечові інвестиції У. Н. Союза, це нові, модерні, великі і в найкращих дільницях міста будівлі, представляючі майже подвійну вартість того, що в них з каси У. Н. Союза ульоковано. Ізза браку часу відступлено від оглядин малих інвестицій на реальностях менших вартостей власностей членів У. Н. Союза, які розкинені в бідніших частях міста. Таких інвестиций є менше ніж 10%, а книжковий рекорд виказує, що й вони представляють майже подвійну вартість того, що в них ульоковано, і находяться під особистою опікою членів, котрі в них замешкують. Головна Канцелярія пильнує, щоби всі будівлі, в яких інвестовані гроші У. Н. Союза на перших морґечах, були удержувані в належнім порядку; щоби були асекуровані від огню і податки за них щоби були реґулярно оплачувані.

При тій нагоді члени екзекутиви могли наочно переконатися, що інші позичкові підприємства і банки дають значно вищі позички на перші морґечі, тай за нижчий процент, і тому такі інвестиції для У. Н. Союза є трудні. Часто буває, що вже в послідній стадії пертрактації аплікант відступає, бо дістає більшу і корисніїшу для себе позичку з іншої сторони.

З огляду на те, що під пору є в тоці кілька проспектів на морґечові інвестиції, на котрі однак ізза вище згаданих причин не можна напевно числити, що будуть довершені, тому порішено сейчас суму $49,000 інвестувати в муніціпальних бондах, так, щоби якнайменше надвишки в готівці виказувати в річних замкненнях і звітах.

В справі орґанізаційного руху сконстатовано трудність в орґанізованню молодіжи. Головно дається відчувати брак підготовання молодіжи до переходу до повнолітних членів. Ся справа занедбана як зі сторони родичів так і зі сторони орґанізації. Показується потреба розпочати таку підготовку заздалегідь у молодечім департаменті, формуючи пластові відділи. Ті, що вже дійшли віку, в якім повинні переходити до повнолітних членів (а таких у цю пору є вже около 1,000 осіб), є вповні здані на це, що в цій справі запорядять родичі. Треба знайти спосіб полекші для родичів з таким обовязком і в тій справі зладити доклад Річному Засіданню Головного Уряду.

Для річного засідання Гол. Уряду рішено назначити час від понеділка, 17 лютого 1930 р., від год. 9-ої рано, поручаючи гол. секретарям занятися приведенням галі засідань до такого порядку, щоби засідання могли вигідно відбуватися. Галя ця стоїть порожна від часу вибудування нового будинку.

В справі асиґнати ухваленої стипендії Омелянови Гладкому зайшов прикрий інцидент. Урядники відділу 70-го, котрий просьбу попирав, відмовились індорсувати леґально виставлений чек орґанізації і тим унеможливили зреалізованнє тоїж стипендії. У згаданім відділі завівся деморалізаторський безпорядок. Члени на мітінґи не ходять і не знають, що у відділі робиться. В тім відділі є понад 150 повнолітних членів, однак рідко коли більше як 20 на збори приходять. В таких обставинах мала горстка прихильників одного урядника робить його диктатором. Дійшло до того, що по тім, як на формально внесену аплікацію зістала формально признана стипендія, вистарчив опір одного урядника, щоби це все заперечити та ще й перевести ухвалу, щоби Союз видав стипендію, але без посередництва відділу, то є чеком, виписаним прямо на імя апліканта, без потреби індорсовання відділовим урядом. Розуміється, що така постава відділу як щодо самої справи так і щодо головного уряду є шкідлива й деморалізуюча. Супроти такої постанови гол. уряд не всилі призначеної стипендії зреалізувати тай не може такого поведення толерувати. Найдивніше в тім є факт, що тойсам відділовий уряд, котрий підписував аплікацію, пішов аж так далеко, що підписав і посвідку на одержану стипендію, лиш унеможливив петентови зреалізувати чека, відмовляючися його індорсувати. В поважних людей буває, що коли урядник не хоче зробити того, що зробити повинен, то резиґнує і дає можність зробити це свому наслідникови. Та в тім случаю вийшло таке, що „не зроблю, бо мені не хочеться і що мені зробите!" Це відноситься до секретаря і касієра відділу 70-го, котрі не лиш безпідставно відмовилися петентови зреалізувати призначену стипендію, але ввели в блуд обі інтересовані сторони, то є ту, котра на стипендію числила, і ту, котра її намірила дати, деморалізуючи не лиш членів свого відділу, але і всіх инших членів в дотичній місцевости.

Щоби знайти вихід у цій справі і її якось покінчити, екзекутива У. Н. Союза постановила завісити в урядованню обох згаданих урядників, а перевівши справу, дійти до оконечного рішення, з тим, що коли би ті урядники оперлися дальше на горстці своїх прихильників і тому розпорядкови не хотіли підчинитися, то цілий відділ мусів би бути розвязаний.

Іван Каштанюк,
гол. рек. секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Союз Американсько-Українських Республиканських Орґанізацій Стейту Пенсилвенія.

Як перші поселенці Америки так і Українці прибули сюди з двох причин: одні, щоби знайти тут заробіток і можність життя, а инші, щоби втекти від політичного і релігійного гнету та знайти свободу.

І як би воно не складалося, а треба бути вдячним тому краєви, що нас пригорнув до себе, що дав нам можність жити і розвиватися. І ось тому стоять перед нами два завдання:

Нам треба памятати за край, з якого ми вийшли, треба його любити і йому допомагати. Але нам треба рівнож любити ту землю, яка нас до себе приняла. Нам треба старатися брати участь у політичнім життю Америки і старатися разом з иншими народами о те, щоби вона стояла на сильних ногах, та щоб тут держався і ширився здоровий демократичний рух.

Через те нам треба ставати американськими горожанами. А ставши ними, треба закладати горожанські клюби. Нам треба орієнтуватися в політичнім життю краю, щоби знати як і на кого голосувати при виборах, щоби вибирати таких заступників, які дбалиби про добро краю чи міста. Нам треба збудувати політичну силу, щоби при її помочі краще взяти в оборону наші поневолені землі в старім краю.

Це все було причиною, що в Филаделфії завязався ініціятивний комітет, який рішив згуртувати Українців стейту Пенсилвенії в ряди републиканської партії. Та партія є, як відомо, домінуючою в стейті від 50 літ. Ми знаємо з досвіду, що Українці нашого стейту симпатизують з тою партією і голосують на її кандидатів. Але роблять це не в такій зорґанізованій формі, як повинні. Тому рішено зорґанізувати Союз Американсько-українських републиканських орґанізацій стейту Пенсилвенія. Заходом ініціятивного комітету відбуто в тій справі в 1929 р. цілий ряд нарад і добуто **чартер** на цілий стейт Пенсилвенію.

В самій Филаделфії створено вже републиканський клюб. Рішено рівнож віднестися з відозвами до всіх місцевостей у стейті й візвати Українців, щоби засновували по місцях републиканські клюби на підставі вибраного чартеру.

Тимчасова Головна Кватира Союза Американсько-українських републиканських орґанізацій находиться в Филаделфії. Коли переведеться по місцях орґанізацію, буде склікана стейтова конвенція і там вибереться стейтову управу.

Тому не зволікаймо з доброю справою, а орґанізуймо по місцях републиканські клюби і будуймо свою власну політичну силу.

За Уряд:

М. Дармограй, предс.;
М. Рибак, секр.;
О. Кульчицький, касієр.

ЛИСТ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Подаємо лист з Радянської України, надісланий до редакції одним з читачів „Свободи". Правопис і стиль листа задержуємо точно такі, як в оригіналі, не роблячи жадних поправок.

29/VI 1929 року.

Здравствуйте!!

Брат Іван, і братова Фекла, а такжи і ваші дочки Анюша, і Ольга.

Я Брат Ніколай пишу тобі братуха свого листа в котрім я тобі де що сповіщу про наші обставини домашні а також нашого села.

По першому, здоровля нашої сем'ї поки що нічого, тільки мама трохи вже не здужують уже постарілись. Сімя наша тобі звісно, трое нас. Працюем у своему господарстві. Дальши тобі звісно що я получев надел садибу, і землі 3 гектара. Я на садибі уже почав строїтися т. е. кладу хату. Я ужи два роки в дома після служби в червоні армії, служба била т. е. пройшла дужи добри.

А типер я тобі Ванька напишу про становіще нашого села. Наши село зара цільком пириродилось наши село зара стало культурним уже виживає ту бідкость, ту темноту котра в нас мала вилики місци за царату. Зара наши село і політически воспітани, нискажу що все населення, но більш половина всьої людности розбираються ни тільки політіческим вопросом свого сесла, а обсуждають вопрос внутрішній нашого Союза. Коли ми знаем що до риволюцій ніхто дажи понятія нимав що з себи придставляе государство, говорили що бог создав государство і поставив цара щоби кирував і так понімали раніш а зара у нас можить ¼ всьой людности віруе в бога і в рілігію, та в церкву у нас зара вся молодь коли дружатся то в циркву ніхто нийде брати шлюб, шлюб зара берут червоний гражданский в селянскім будинку (без попа) зара в нас почали жити биз бога.

Вже коли наші мама погоджуються що попа і церкви нипотрібно то вже можно констатувати що **да!** село культівізіровалось. У нас вже стоіт вопрос о тім щоби перевести церкву під тіатр. У нас ще тільки піддержують церкву та попа одна зажіточна прослойка населення т. е. кулаки, котрі до сіх пор ще ниможут приміріться з радянской владой, но їх наша пролетарска рука та класова політика переконае попам і кулакам в нашім союзі місця нимае.

Це я тобі Ванька пишу як партіец, коммуніст. Я тобі ще нипсав що я член партій, тако вот Ваня я ще з 1925 року вступив в комсомол, а в 27 році мене пиривели в члени партій комуністів де і приходиться оце все переводити що я тобі вище зазначев т. е. всі політіческі кампаній. Юрко наш тожи комсомолец, і ще напишу тобі що я осенью маю їхати в советску партейну школу на два рокя. І вот що я мав тобі написати.

А тепер Ваня я тибе дужи просивби як що нипрогніваешся і як що тобі буде жилательно. Купи і вишли міні машину т. е. волосіпед, яби тобі був очень благодарен, і я кочечно извеняюсь Ваня за такое мое предложеня я ліш потому пишу що унас очень трудно достать.

І Досвідання вам всем і посилаю свой комуністіческій прівет Анюшки, і Ольге, ваш дядя **Н. Скотецький.**

ПОДЯКИ.

Отсим складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділеннє мені запомоги $50 і таксамо складаю подяку урядникам товариства ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. С., і всім членам за їх добру обслугу, коли я знаходився в тяжкім положенню. Буду старатися зі всіх своїх сил, щоби придбати поважне число нових членів до товариства й до Союза.

Павло Стецик.

Я, низше підписана, членица У. Н. Союза, від. 206 в Вунсакет, Р. Ай., складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділеннє мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені помогли дуже богато в моїм критичнім положенню.

Хай розвивається наш батько У. Н. Союз, котрий в біді й нужді допомагає своїм членам. — Рівнож дякую місцевим урядникам і членам Тов. Запорожська Січ, від. 206 У. Н. Союза, за уділеннє мені допомоги з місцевої каси.

Це один із багатьох доказів, що Тов. „Зап. Січ" піклується тими членами, котрих незавидна доля поставила у безвихідне положення.

Анна Бойко,
Блекстон, Масс.

Я, низше підписана, членица 73 відділу УНС у Провіденс, Р. Ай., отсею дорогою складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за виплаченнє мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю в моїм критичнім положенню.

Тих, що ще не належать до У. Н. Союза, закликаю, щоби не відкладали свого приступлення до УНС напотім, а на найблизших зборах нашого відділу прийшлиб та в вписалися до батька У. Н. Союза, бо він уже не одним вдовам і сиротам став батьком й опікуном в їх тяжкім положенню.

Йосифина Педченко.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБ. ПРОСВ. ТОВАРИСТВА
— відограється —
оперетка під назвою:

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

В НЕДІЛЮ,
ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО 1930 РОКУ
В УКР. НАРОД. ДОМІ,
101 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Поч. точно в год. 5-тій попол.
Вступ 65 центів.
По представленню
БАЛЬ
до пізної ночі. 32

УВАГА! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Заходом Корпорації Укр. Дому відограється дуже смішну комедіо-оперетку в 3-ох діях Гр. Квітки, під назвою:

„СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1930 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ,
158-160 MERCER STREET, JERSEY CITY, N. J.

В ШТУЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:
О. Азовський, М. Пилипчук, Гр. Колесник, С. Гудзь, О. Когут, Параска Журавель, Т. Вацлавська і жоночий хор свашок і дружок.

Режісер О. Азовський. Діріґент О. Стеткевич.

Супровід музики виконають: піяністка Віра Стеткевич, скрипачка Ірина Вацлавська.

Початок в годині 6-тій вечером. 32 Вступ 50 центів.

ПОЗІР! ПАСАЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ З НЮ ЙОРКУ
— відограється —

„НЕВОЛЬНИК"

драму в 5-ох діях з співами і танцями

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1930 РОКУ
В ГАЛИ ST. NICHOLAS, 212 PRESIDENT STREET, PASSAIC, N. J.
Початок точно в год. 7-ій вечер. — Вступ 50 центів.

Ціль Січовиків Чорноморців з Ню Йорку як все помагати боєвій акції, Інвалідам та Рідній Школі, тому просимо Вас, славні громадяни міста Пасайку та околиці, загостити на наше представлення, а тим поможете нам довершити нашу вище згадану ціль, де сейчас дохід з наших підприємств висилаємо в рідний край. — Здорові були: — **Січ Чорноморців.** 30-2

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В СИРАКЮЗ, Н. Й.

— що —

З РАМЕНИ ГОЛОВНОЇ ШКОЛИ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА
ІВАН ПІГУЛЯК
ДАСТЬ ІНФОРМАЦІЙНУ ЛЕКЦІЮ ПРО

ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1930 РОКУ
В ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ, В САЛІ ЦЕРКОВНІЙ
ПРИ 104 SO. WILBUR AVE., SYRACUSE, N. Y.
Підчас лекції будуть показувані світляні образки танців.
ВСТУП — ВІЛЬНІ ДАТКИ.

Приходіть всі громадно почути лекцію, котра дуже цікава, одночасно вписатися до школи, котра відкривається у Сиракюз на другий тиждень у двох клясах, де можна буде навчитися українських танків систематично, котрі високо стоять на ступені світового мистецтва.

Адміністрація.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО „ЗБАРАЖЧАН" В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
— відограє веселу комедію —

ДЕПУТАЦІЯ ДО ЦІСАРЯ

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ 31-2

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1930 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
57-59 BEACON STREET, NEWARK, N. J.
Початок в годині 7.30 вечером. — Вступ 50 центів.
Весь дохід призначений на будову Укр. Дому в Збаражі.

НОБИНА! НЮ ЙОРК, АСТОРІЯ, БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ! НОВИНА!

АРТИСТ-БАЛЕТМАЙСТЕР
ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО
відкриває знову

ШКОЛУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ

В НЮ ЙОРКУ
для звичайного й вищого курсу.
Перша лекція відбудеться
У ВІВТОРОК, 11-ГО ЛЮТОГО, 1930 РОКУ
о годині 6-ій вечер.
В САЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Вписи до школи вже розпочалися. Зголошуватися що дня від години 5 до 9 вечером в Канцелярії школи ч. 1, перший поверх в Укр. Нар. Домі, Ню Йорк, Н. Й.

До школи приймається Українців мужеського й женського пола без ріжниці їх релігійних та політичних переконань; діти і дорослі до 40 літ і більше.

Ближчі інформації про умови вступу до школи дають при вписі. — АДМІНІСТРАЦІЯ. 30-3

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА НА Е. 106 УЛИЦИ
— уряджує —

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1930 РОКУ

Тож проситься Товариства і Братства, котрі еще не мають замовлених парків, стриматися від роблення пікніків в той самий день. — **Уряд Шкільний.**

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ОДНОСЕЛЬЧАНИ МИКОЛАЄВА, КОЛО ГАІВ
— устроюють —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.
В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1930 РОКУ
Початок в годині 7-мій вечером. — Вступ 50 центів.

Дохід призначений на будову Народ. Дому і Кооперативи в Миколаєві. До танців буде приґравати перворядна музика. За добру забаву ручить — **Комітет.** 31-2

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

„S V O B O D A"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАМО по значно знижений ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.
ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.
АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.
ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.
ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.
Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу. 298—

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

ПОМІЧ ДЛЯ ХОРИХ

ЗІЛЛЄ МІЛЄРТОН є дуже скуточним средством — приносить поміч.
СОТКИ ЛИСТІВ признання і подяки від людий, які самі на собі переконалися.

Через якийсь час наш дім був правдивим шпиталем. Мене мучили ревматичні болі, биття серця і загальний розстрій, а жінка вічно терпіла на болі жолудка і внутрішні недомагання. Припадково ми довідалися про Мілєртон і сей щасливий припадок допоміг нам до виздоровлення. Завдяки знаменитому зіллю Мілєртон ми позбулися наших прикрих терпінь і відзискалисьмо здоровле.
Складаємо щиру подяку,
АДАМ І РОЗАЛІЯ СЛОДКОВСЬКІ,
150 Pacific Street, Newark, N. J.

З замовленнем належить прислати 2 доляри готівкою, або моней-ордер. Мілєртон сейчас буде висланий на подану адресу. — Просимо адресувати так:

J. S. MILLER, Inc., Dept. K.
62 BEACON, STREET, NEWARK, NEW JERSEY.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБА АГЕНТІВ,
щоби поширити незрівнану гербату лічничу „Hindu Brand Tea", котру продається під услівям звороту грошей як невдоволяюча. Сегодня напишіть по услівя: 29-34
BARON A. BORAK,
307 E. 18th St., New York, N. Y.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 моргечі. Шери продається: Preferred шер $25.00. Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з понизших урядників: І. Лисак, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Каськів, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба гроший ні знання. Комісове згори. Зразки даром. Madison Products, 562 Broadway, New York City.

ЗДОРОВЛЯ І ШЛУНОК

є дві нероздільні річи. Якщо ваш шлунок страждає з затвердження або з нестравности — ви не можете мати доброго здоровля.
Отже мусите дбати про свій шлунок. Коли маєте затвердження, біль голови, втрату апетиту, біль шлунка, гази і т. п., зажийте на ніч добрі відоме Wakie-Lax, а встанете на другий день відсвіжені і без ніяких долягань.
Wakie-Lax є знамените для мужчин і жінок. От що про нього говорять тисячі людей: „Чудові успіхи", „Відсвіжаючий домашній лік", „Добре і певне на усунення шлункових клопотів". Ми гарантуємо, що будете вповні вдоволені.
Чудове Wakie-Lax зашлемо вам на вашу адресу за 1 долар, з повними поученнями. Замовте ще нині, без проволоки. 31—

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-11, BLOOMFIELD, N. J.
Дж. Вашкевич, Аптикар-властитель

WAKIE PRODUCTS CORP.

ВПРОСТ

BALTIC AMERICA LINE

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА
ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ
яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.
Поспішні і вигідні получення залізниці можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.
Ціни як найнизчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.
Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничими і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА
каблем або почтою.
Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Республики
ҐАРАНТОВАНА
ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.
Голосіться до місцевих агентів або
BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПОТУРАЮТЬ ШАХРАЯМ.

Ще торік у м. Баришполі (Київщина) почали будувати на кошти самооподаткування сельбуд. Уже час той сельбуд закінчити й розгорнути там політосвітню роботу.

Алеж ні! Ще й досі не тільки не збудували сельбуда, що повинен нищити темряву на селі, а навпаки, ніхто не знає, до якої річниці жовтня той сельбуд буде закінчено, бо того сельбуда ще й не почи- нали будувати.

А все через те, що сельбуд будували два роки. Склали проект, що сельбуд буде дерев'яний — почали... Будували, будували, а потім у когось виникла „геніяльна" думка: чому дерев'яний, а не камяний? Вдруге переглянули проект — ухвалили будувати з каменя.

Почали знов! Все, що збудували раніше, знищили на нівець. Почали будувати з каменя. Плакали 20,000 карбованців селянських грошей, бо приїхав окружний інжинір і визнав, що на новому, камяному підмуркові сельбуд, як його спроєктовано — не встоїть. Припинили будівлю, а дубки та березки позникали.

Злі язики чешуть, що не тільки дубки, а й інші матеріяли знадобилися на будиночки для отих „інженерів" та десятників, які так „геніяльно" будували сельбуд. Але, як кажуть, нема лихого без доброго. Зацікавились цією справою РВК, РСІ, кажуть, що й ОВК про це знає.

Ждуть селяне, коли тим „геніяльним" інжинірам подякують за „корисну" роботу...

Алеж ні! „Будівники" живуть у нових будиночках та легенько зітхають від задоволення. І хлібець є, і хатка є, і люде добрі в владі.

Щож воно далі буде? — питають селяне. Грошики розкрали, сельбуду немає й шахраї гуляють, хоч „будівників" треба оселити в той будиночок, що Бупром зветься.

Щож воно далі буде? І здається, що й РСІ в нас є, суд існує, а чомусь у цій справі нічого не роблять.

Шахраям треба дати по руках і вратувати селянські гроші!

Остап.

(„Пр. Правда" — Київ).

ЖАРТИ.

Пан Шпак приходить до жінки свого приятеля, в якій любиться. Дзвонить. Виходить наймичка, яка там на службі щойно другий день і ще зовсім не знає пана Шпака.

— Пані тепер купаються — каже наймичка.

— Це нічого, — відповідає п. Шпак — прошу сказати, що прийшов учитель плавання.

—o—

— Тату, як довго це треває, заки людина дійде до маєтку?

— Чесно — треває найдовше.

—o—

— Чи не хотіли би ви, пані, бути лебідкою?

— О, ні, цілісенький день животом до холодної води!

—o—

Згода. — Я чув, що ти вже погодився з жінкою.

— А так.

— То слава Богу!

— Обоє маємо лише одно бажання.

— Яке?

— Розвестися.

—o—

Невинна. — Присягни мені, що ти ще не поцілувала ні- одного хлопця!

— Присягаю на здоровля моєї одинокої дитини.

—o—

— Чому в присутности хорого лікарі говорять по латински?

— Хочуть його призвичаїти до мертвої мови.

—o—

Завдаток. — Чого ви так свого сина бєте?

— Бачите, я нині виїжджу з дому, а він завтра має принести зі школи свій шкільний рапорт.

—o—

Перевернений світ. Мати: — Чи не тютюном чути від тебе, сину?

Син: — Та тютюном...

Мати: — Ну, то перестань вже раз ходити з тими дівчатами!

Вже заняте місце. Муж (по весіллю): Ну, але як нам буде дуже важко вижити, то зможемо перейти до твоїх родичів?

Жінка: Неможливо! Мої родичі вже живуть у своїх родичів!

—o—

— Прошу пана, чи шлюсарські прилади також запакувати до куфра?

— Певно. Таж мушу їх мати, щоб отворити куфер, колиб припадково загубив ключ.

В аптиці.

— Чи ви дали мені лік, чи може припадково отрую?

Аптикар: Знаєте, пане, я сам так зовсім певно цього не знаю. Краще буде, коли спробуєте.

—o—

Учитель (до ученика): Колиб я мав такі брудні руки, то що ти сказавби на те?

Ученик: Нічого. На це я занадто чемний.

—o—

Жінка: Колиб мене так страшно болів зуб, як тебе, я дала би собі вирвати його.

Чоловік: Ба, колиб це був твій зуб, я також вирвав би його.

Гимн Українського Н. Союза на Рекордах „Океи"

OKeh Odeon ELECTRIC

15600	Гимн Укр. Нар. Союза і За Україну	Хор Укр. Дірігентів
15604	Ой на горі та женці жнуть і Розвивайся дубе	Хор Укр. Дірігентів
15603	Коломийка і Весела полька, на гармонії	Н. Брусловський
15602	Наша хижа і Ой дубе, дубе	Барна-Поточак
15601	Полтавський війт і Ніч	І. Давиденко
15598	Полька віра і Солодкі мрії вальц	Давиденко і Вікарі
15596	Хася мазурка і Солодка полька	Орхестра
15595	Лучше було не любити і Кума	Барчанівна і Давиденко
15594	Українська полька і Гоп мої гречаники	Орх. Давиденка
15593	Тече вода зпід явора, ч. 1 і 2	Барна & Ко.
15592	Лучка зелена і Одрехівський танець	Барна & Ко.
15591	Танок з українських пісень, часть 1 і 2	Орх. Корнієнка
15590	На Україні попурі і Шумка українська	Орх. Корнієнка
15589	Баламути і Камінецька коломийка	Орхестра зі співом
15587	Бандура і Тишицька коломийка	Орхестра зі співом
15585	Лугом іду і По дорозі жук	Барчанівна і Давиденко
15584	Чорні очи і Родина	Українська Орхестра з Пасейку
15583	У. С. С. марш і Січовий марш	Орхестра з Пасейку
15582	Пікнік і Ох не люби двох	Барчанівна і Давиденко
15580	Тремальо полька і Кокошка полька	Орх. Корнієнка
15575	Невдача Панчихи, часть 1 і 2	Савіцький і Оленин
15572	Журба Гаврилихи і Клопіт з жінкою	Савіцький і Оленин
15570	Думка про старий край і Любовниця Петра	П. Малец
15104	Галицьке весілля і Вінкоплетини	Орх. Криськова
15104	Галицьке весілля — Вінкоплетини	Орх. Криськова
15106	Галицьке весілля — розплітанне коси	Орх. Криськова
15110	Муж косити іде і Жена їсти несе	Шкимба & Ко.

Маємо таксамо на складі повну збірку (10 рекордів) Лемківського Весілля, Шкимби. Всі повищі рекорди 10-цалеві по 75 центів. Ордеруйте зараз, а будете чесно і скоро обслужені. Хто в нас раз заордерує, той все буде нашим костумером. Пересилка наша. 32,8,43

GALICIAN BAZAR 123 AVENUE A. NEW YORK, N. Y. (Between 7 & 8 St.)

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ
Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральґію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаґо. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.
Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.
БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ.
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-тою Евнею і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
„SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданнем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ЛІКАРСТВО ЩО НІКОЛИ НЕ РОЗЧАРОВУЄ

"Нові і Улішпені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки," славний лік на недомагання нирок, печінки, міхуря і кишок. Легке і приємне. В них є цілющі прикмети, що стали популярними ще з року 1696. Вам треба звільнити своє тіло з отруй. Треба скріпити організм і зділати його здатним. В кожній аптиці; в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожнім пуделку.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ВИМКОВА ПРОДАЖА!
Правдиві
ВІКТОР ВІКТРОЛІ
пускаємо точно за
ПОЛОВИНУ ЦІНИ
деякі й за $47.50

12 ВИБРАНИХ РЕКОРДІВ З КОЖНОЮ ВІКТРОЛЕЮ ДАРОМ
УМОВИ $1 ТИЖНЕВО
Прийдіть і огляньте нашу повну збірку Ортофонічних Віктроль.
Найбільший склад Українських і Руських Рекордів і Музичних Рольок.
СТАРА СОЛІДНА
EUROPEAN PHONOGRAPH Co.
10TH STREET & AVENUE A., NEW YORK CITY.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.

Маю на продаж одно- і двофамілійні доми в
ROSELLE PARK і LINDEN, N. J.
Доми мають всі уліпшення, електрику, ґез і огрівачі (steam-heat). Продаю по приступній ціні. Голоситися до: 20-
JOHN ZARSKY,
448 MAPLE, AVE., ELIZABETH, N. J.
Telephone Emerson 4779

ПРОДАЄ ДОМИ
в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. які знаходяться напроти Гай Школи, і в недовзі підійдуть до високої вартости, тож тільки там купуйте. Будівничий коло домів кождої неділі від години 1-шої до 5-тої пополудни. 301-3
JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ПОТРІБНО АГЕНТІВ
до поширення крайових календарів.
Календар ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ 75 ц.
Календар „ПРОСВІТИ" .... 65 ц.
Календар „ЗОЛОТИЙ КОЛОС" 50 ц.
Кешенковий Календарик ...... 25 ц.
Всі 4 за $2.00.
Хто бере 10 календарів з одного, 2 дістає даром.
Беріть по 10, продасьте, ще Вам подякують, що гарний календар дісталисьте їм. Пишіть: 26-32
SURMA, 103 Ave. A, NEW YORK, N.Y.

ДО ВИНАЙМУ ФАРМА НА ОГОРОДОВИНУ.
Найліпші фарми на огородовину, земля плодовита в північній части стейту Ню Джерзи, можна купити кілька акрів. Хто схоче, з домами або без; дуже приступні ціни винайму. По інформації пишіть на нище подану адресу, або до нашого репрезентанта на місци: Mr. C. S. Hoff, Great Meadows, N. J. 22-
AMMONIATE PRODUCTS CORP.,
42 Broadway, New York, N. Y.

МАЛЮЮ АРТИСТИЧНО

церкви, іконостаси, сцени, образи ріжної величини, плащениці, хоругви, фелони і всякі ризи церковні.
Образи висилаю на оказ, як не подобаються відішліть мені, а пересилку я оплачу. Малюю церкви на догідні сплати.
Принимаю різблення іконостасів, престолів, тетраподів.
Висилаю рисунки на оказ. Роботу виконую солідно і на час.
Прошу голоситися до: 14
Art. DM. ZACHARCHUK,
664 E. 20th ST., NORTHAMPTON, PA.

ВИРІБ ВСЯКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ЗАСТАВИ:

ХОРУГВИ, ПЛАЩАНИЦІ, ОБРАЗИ, ВСЯКІ ОБРУСИ, ШАЛІ, ФЕЛОНИ від $35.00 долярів, СТИХАРІ від $4.50.
По інформації писати: 12-
„A R K"
Church Necessities Supply.
926 BROADWAY, LORAIN, OHIO.

БИЗНЕСМЕНИ УКРАЇНЦІ!

Заки дасьте свій ордер на СТІННІ КАЛЄНДАРІ на 1931 р., перегляньте наш великий ілюстрований катальоґ і наші гуртові ЦІНИ продажі. Маємо великий вибір ріжнородних календарів, яких катальоґ висилаємо на жадання. Пишіть на адресу: 24-
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Ave.
6—8 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ЕМІЛІЯ УГОРЧАКОВА має великий склад найкращих українських строїв і ріжних костюмів до аматорських представлень і народних виступів, як також прибори до характеризовання. При замовленнях треба присилати точний спис осіб і потрібних річей. Випозичає також народні строї хотячим фотографуватися. Замовлення на костюми до представлень треба присилати що найменьше 8 днів перед представленнем на слідуючу адресу:
Mrs. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ПАТЕНТИ

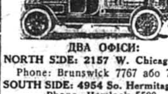
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадання, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

АКУШЕРКА І ЛІКАР

ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SCHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

ІВАН СЕНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЮ

Обслуга чесна і дешева.
Достава автомобілів на всякі оказії.
137 NORTH 7th ST.,
КОЛО BERRY ST.,
BROOKLYN, N. Y.
Phone: GREENPOINT 0569.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540